

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

ЗАПОВЕД

№ 34Ф-1358

София, 31.12.2021 г.

На основание чл. 25, ал. 4 от Закона за администрацията, и чл. 6, ал. 1 и § 5 от преходните и заключителни разпоредби на Наредба № 15 от 2007 г. за контрол върху сделките с държавни ценни книжа

НАРЕЖДАМ:

1. Утвърждавам Критерии за избор на първични дилъри на държавни ценни книжа (Критериите), съгласно приложение № 1.

2. Критериите по т. 1 влизат в сила от 1 януари 2022 г. Първият избор на първични дилъри по Критериите по т. 1 да се осъществи за календарната 2023 г., като единствено за Критерий 3 отчитането да бъде считано от 1 юли 2022 г.

3. Издавам Указания относно отчитането на Критериите за избор на първични дилъри на държавни ценни книжа и предоставянето на право за участие на първичните дилъри като водещ или съ-водещ мениджър в синдицирани трансакции при плащане на облигации, смитирани от Република България на международните пазари (Указанията), съгласно приложение № 2.

4. Указанията по т. 3 влизат в сила от 1 януари 2022 г.

5. Отменям Критерии за избор на първични дилъри на държавни ценни книжа, утвърдени от министъра на финансите с № 93-27-59/17.03.2008 г., считано от 1 януари 2022 г.

6. Отменям Указания относно отчитането на критериите за избор на първични дилъри на ДДК, утвърдени от министъра на финансите с № УК-3/04.11.2020 г., считано от 1 януари 2022 г.

Контрола по изпълнението на заповедта възлагам на заместник – министъра на финансите, който осъществява оперативното ръководство на дирекция „Държавен дълг“.

Заповедта да се доведе до знайство на заинтересованите лица за сведение и изпълнение и да се публикува на интернет-страницата на Министерството на финансите.

АСЕН ВАСИЛЕВ

ЗАМЕСТИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ
ПО ЕВРОФОНДОВЕТЕ И
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ

КРИТЕРИИ

ЗА ИЗБОР НА ПЪРВИЧНИ ДИЛЪРИ НА ДЪРЖАВНИ ЦЕННИ КНИЖА

1. Да участват регулярно на първичния пазар на държавни ценни книжа (ДЦК). За периода на оценка лицата, кандидати за първични дилъри (ПД), следва да са придобили ДЦК на първичния пазар в размер, не по-малък от 3% от общото сметирано количество за съответния период.
2. Да съдействат за развитието на ликвиден и прозрачен вторичен пазар на ДЦК. За периода на оценка лицата, кандидати за ПД, следва да имат пазарен дял в размер, не по-малък от 3%.
3. Да поддържат твърди котировки на МТФ - платформата E-Bond.
4. Да предоставят достъпни услуги за търговия с ДЦК на първичен и вторичен пазар на своите клиенти.
5. Да предоставят на Министерството на финансите информация за дейността си на пазара на ДЦК.
6. Да участват в консултации с Министерството на финансите по отношение на развитието на пазара на ДЦК и да предоставят при поискване анализи за състоянието му и препоръки за актуализиране на нормативната уредба.

УКАЗАНИЯ
ОТНОСНО ОТЧИТАНЕТО НА КРИТЕРИИТЕ
ЗА ИЗБОР НА ПЪРВИЧНИ ДИЛЪРИ НА ДЪРЖАВНИ ЦЕННИ КНИЖА И
ПРЕДОСТАВЯНЕТО НА ПРАВО ЗА УЧАСТИЕ НА ПЪРВИЧНИТЕ ДИЛЪРИ
КАТО ВОДЕЩ ИЛИ СЪ-ВОДЕЩ МЕНИДЖЪР В СИНДИКИРАНИ
ТРАНСАКЦИИ ПРИ ПЛАСМЕНТ НА ОБЛИГАЦИИ, ЕМИТИРАНИ ОТ
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ПАЗАРИ

I. ОТЧИТАНЕ НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ИЗБОР НА ПЪРВИЧНИ ДИЛЪРИ НА ДЪРЖАВНИ ЦЕННИ КНИЖА

Критерий 1:

Да участват регулярно на първичния пазар на държавни ценни книжа (ДЦК).

За периода на оценка лицата, кандидати за първични дилъри (ПД), следва да са придобили ДЦК (по номинална стойност) на първичния пазар в размер, не по-малък от 3% от общото емитирано количество ДЦК за съответния период. При изчисляването на показателя за лицата, които са били ПД през периода на оценка, се включват придобитите за собствена и чужда сметка ДЦК, а за лицата, които не са били ПД - придобитите от тях за собствена сметка ДЦК на първичния пазар чрез ПД.

Обхват на показателя: Делът на придобитите ДЦК на първичния пазар от кандидата за първичен дилър за периода на оценка се определя като отношение на общата номинална стойност на количествата ДЦК, одобрени на проведените аукциони за кандидата, към общата номинална стойност на емитирано количество ДЦК за съответния период.

Изчисляване на показателя: Министерството на финансите определя изпълнението на критерий 1 за всички кандидати за ПД през периода на оценка въз основа на информация от системата АДЦК¹ относно количествата ДЦК, одобрени на проведените аукциони за всеки кандидат.

Критерий 2:

Да съдействат за развитието на ликвиден и прозрачен вторичен пазар на ДЦК.

За периода на оценка лицата, кандидати за ПД, следва да имат пазарен дял (номиналната стойност на ДЦК по извършените от тях сделки на вторичния пазар на ДЦК, за периода на оценка, отпесена към общата номинална стойност на всички извършени през периода сделки с ДЦК на пазара), не по-малък от 3% от общия обем на всички извършени сделки с ДЦК на вторичния пазар за периода. Отчитат се всички извършени на вторичния пазар сделки с ДЦК както за своя сметка, така и за сметка на клиенти на първичния дилър.

¹ Система за провеждане на аукциони и подписки за продажба на ДЦК съгл. чл.2, ал. 4, т. 1 от Наредба № 5 от 2007 г.

Министерството на финансите определя изпълнението на критерий 2 за лицата, които са били ПД или участници в системата ЕСРОТ² през периода на оценка, въз основа на наличната информация за сделките с ДЦК на участниците в системата ЕСРОТ.

Кандидатите за ПД, които не са били ПД или участници в системата ЕСРОТ през периода на оценка, предоставят информация относно изпълнението на критерий 2 като част от необходимите документи за кандидатстване за първичен дилър, приложени към заявлението по чл. 7 от Наредба № 15 от 2007 г. за контрол върху сделките с държавни ценни книжа (обл., ДВ, бр. 85 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 29 от 2017 г. и бр. 13 от 2021 г.), наричана по-нататък „Наредба № 15 от 2007 г.“. Информацията за обема на извършените от кандидата сделки с ДЦК за периода, в който той не е бил участник в ЕСРОТ, се изготвя или се удостоверява от съответния поддоговорител на ДЦК съгласно настоящите указания.

Обхват на показателя: Пазарният дял на кандидата за първичен дилър за периода на оценка се определя като отношение на общия обем на извършените от лицето сделки с ДЦК към общия обем на всички извършени сделки с ДЦК на вторичния пазар за периода. Отчита се номиналната стойност на ДЦК, обект на сделката.

Обхват на сделките: Показателят обхваща всички извършени на вторичния пазар сделки с ДЦК, емитирани по реда на Наредба № 5 от 2007 г. за реда и условията за придобиване, регистриране, изплащане и търговия с държавни ценни книжа (обл., ДВ, бр. 85 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 100 от 2013 г., бр. 56 от 2015 г. и бр. 29 от 2017 г.), наричана по-нататък „Наредба № 5 от 2007 г.“.

Отчитат се всички видове сделки с ДЦК, съгласно чл. 16, ал. 1, т. 1-3 от Наредба № 5 от 2007 г., които са сключени на пазара между участниците в ЕСРОТ, между участниците в ЕСРОТ и клиенти и между клиенти на различни участници в ЕСРОТ (виж **Приложение 1** „Сделки, които се включват при изчисляването на обема на вторичния пазар на ДЦК, за целите на изпълнението по т. 2 от Критериите).

За целите на изчисляване на показателя като сделки не се отчитат всички операции по блокиране/деблокиране на ДЦК, свързани с обезпечаване на средства по сметки на бюджетни предприятия в банки, вписвания по реда на Закона за особите залози и в други случаи на блокиране/деблокиране, както и операциите по прехвърляне на ДЦК по регистри, които пазят статута на сделки, съгласно чл. 16, ал. 1, т. 1-3 от Наредба № 5 от 2007 г.

Изчисляване на показателя: За определяне на общия обем на извършените от лицето сделки с ДЦК (определяне на числителя) се прилага следната методика:

- Отчита се за всеки участник 50% от номиналната стойност на ДЦК, обект на сделките, включени в обхвата на показателя, за които се изисква двойно уведомление (виж Приложение 1).
- Отчита се за всеки участник 100% от номиналната стойност на ДЦК, обект на сделките, включени в обхвата на показателя, за които се изисква едностранично уведомление (виж Приложение 1).

²Електронна система за регистриране и обслужване на търговията с ДЦК, съгласно чл. 2, ал. 4, т. 3 от Наредба № 5 от 2007 г.

При отчитане на общия обем на всички извършени сделки с ДЦК на вторичния пазар (определяне на знаменателя) се отчита 100% от номиналната стойност на всички сделки.

Номиналната стойност на сделките с ДЦК, деноминирани в чуждестранна валута, се преизчислява в лева по официалния обменен курс на БНБ, валиден в деня на тяхното сключване.

Оповестяване на информация: Министерството на финансите публикува ежемесечно информация за общия обем на всички извършени сделки с ДЦК на вторичния пазар, изчислен в съответствие с горната методика, на Интернет страницата си, раздел „Държавен дълг“, рубрика „Пазар на ДЦК“, „Обем на вторичния пазар за целите на изпълнението по т. 2 от Критериите за избор на ПД на ДЦК“, в срок до 3-ия работен ден, следващ края на отчетния период, на база на информация от системата ЕСРОТ.

Министерството на финансите определя изпълнението на критерий 2 за лицата, които са били ПД или участници в системата ЕСРОТ през периода на оценка, въз основа на наличната информация за сделките с ДЦК на участниците в системата ЕСРОТ.

Кандидатите за ПД, които не са били ПД или участници в системата ЕСРОТ през периода на оценка, предоставят информация относно изпълнението на критерий 2, като част от необходимите документи за кандидатстване за първичен дилър, приложени към заявлението по чл. 7 от Наредба № 15 от 2007 г. Информацията за обема на извършените от кандидата сделки с ДЦК за периода, в които той не е бил участник в ЕСРОТ, се изготвя или се удостоверява от съответния поддепозитар на ДЦК съгласно вастоящите указания.

Критерий 3:

Да поддържат твърди котировки на MTF - платформата E-Bond.

Обхват на показателя: Лицата, кандидати за ПД, за периода на оценка следва да покриват кумулативно изискванията на т. т. 1 - 5, както следва:

1. Поддържане на котировки не по-малко от 80% от броя работни дни на платформата през съответния период на оценка;
2. Котиране най-малко 3 часа, в рамките на системния ден в диапазона от 8:30 часа до 16:00 часа;
3. Котиране на 50% от емисиите, определени като задължителни за котиране, на следния принцип: 6 бр. емисии емитирани най-скоро, в обем от над 400 млн. лв. Подмяната на емисията става като най-старата емисия се измества от новосмитирана, при достигане на прага от 400 млн. лв., считано от деня на състълмента след проведения аукцион, за достигане на прага;
4. Максималният размер на спреда между котировките „купува“ и „продава“ не може да надхвърля 50 б. т., изразени в доходността;
5. Минималният обем за котиране е 500 хил. лв.

За лицата, които не са били ПД за периода на оценка, критерий 3 не се взема предвид, тъй като достъп до т.пар. функционалност за поддържане на „твърди“ котировки на MTF - платформата E-Bond, имат само първичните дилъри на ДЦК.

Други изисквания:

1. Котировките, поддържащи на системата E-BOND, са анонимни;
2. Котировките са валидни единствено за сделки за покупка или продажба на ДЦК със срок на изпълнение 2 (два) работни дни;
3. Котировките могат да бъдат променяни по всяко време, по всеки участник в E-Bond е длъжен да сключи сделката при доходността/цената, на която е котирали, в рамките на предложения обем, за тези поръчки, които са били потвърдени преди извършването на промяната.

Оповестяване на информация: Министерството на финансите публикува актуален списък на смислите, определени като задължителни за котиране, на Интернет страницата си, раздел „Държавен дълг“, рубрика „Пазар на ДЦК“, „Задължителни за котиране емисии.“

Критерий 4:

Да предоставят достъпни услуги за търговия с ДЦК на първичен и вторичен пазар на своите клиенти.

Изпълнението на критерий 4 ще се оценява като се следи доколко предоставянето на услуги не поставя ограничителни условия на клиентите на лицата, кандидати за ПД и не води до намаляване на прозрачността и ликвидността на пазара на ДЦК.

Критерий 5:

Да предоставят на Министерството на финансите информация за дейността си на пазара на ДЦК.

Изпълнението на критерий 5 ще се осъществява на база регулярността и качеството на предоставяната от страна на лицата, кандидати за ПД, информация за дейността им на пазара на ДЦК.

За лицата, които са били ПД на ДЦК за периода на оценка, се взема предвид и се оценява подаваната информация, посредством изградената TIPS връзка между Министерството на финансите и кандидата за първичен дилър, съгласно „Указание за изготвяне и предоставяне на информация за целите на регулирането и контрола върху регистрацията на сделките с ДЦК на вторичния пазар“³.

За лицата, които не са били ПД за периода на оценка, с Процедурата за избор на първични дилъри на държавни ценни книжа за съответния период, Министерството на финансите указва вида, обхвата и формата на исканата информация.

Критерий 6:

Да участват в консултации с Министерството на финансите по отношение на развитието на пазара на ДЦК и да предоставят при поискване анализи за състоянието му и препоръки за актуализиране на нормативната уредба.

За лицата, които са били ПД за периода на оценка, се взема предвид участието и се оценява предоставяната информация от тяхна страна в рамките на Комитета на

³ Утвърдено от министъра на финансите и управителя на Българската народна банка (№ на МФ: УК-1/28.01.2020 г. и № на БНБ: БНБ - 13501/28.01.2020 г.).

първичните дилъри на ДЦК, в съответствие с разпоредбата на чл. 8а от Наредба № 15 от 2007 г.

За лицата, които не са били ПД за периода на оценка, с Процедурата за избор на първични дилъри на държавни ценни книжа за съответния период, Министерството на финансите указва вида, обхвата и формата на исканата информация.

II. ПРЕДОСТАВЯНЕТО НА ПРАВО ЗА УЧАСТИЕ НА ПЪРВИЧНИТЕ ДИЛЪРИ КАТО ВОДЕЩ ИЛИ СЪ-ВОДЕЩ МЕНИДЖЪР В СИНДИКИРАНИ ТРАНСАКЦИИ ПРИ ПЛАСМЕНТ НА ОБЛИГАЦИИ, ЕМИТИРАНИ ОТ РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ПАЗАРИ

Първичните дилъри на ДЦК имат право да участват като водещ (joint lead manager) или съ-водещ мениджър (co-lead manager) при синдикирани трансакции при пласмент на облигации, емитирани от Република България на международните пазари, въз основа на представянето си в класацията за активността на първичните дилъри.

Обхват на показателя: Министерството на финансите изготвя и публикува класация за активността на първичните дилъри на база на Методология за оценяване на активността на първичните дилъри на държавни ценни книжа (виж Приложение 2).

Класираният на първо място през предходната календарна година първичен дилър получава правото да участва в синдикирани трансакции при пласмент на облигации, емитирани от Република България на международните пазари, като водещ мениджър (joint lead manager) в случай, че първичният дилър или финансовата група, към която той принадлежи, имат опит в пласмането на суверенни облигации на международните пазари.

Класираният на първо място през предходната календарна година първичен дилър получава правото да участва в синдикирани трансакции при пласмент на облигации, емитирани от Република България на международните пазари, като съ-водещ мениджър (co-lead manager) в случай, че първичният дилър или финансовата група, към която той принадлежи, нямат опит в пласмането на суверенни облигации на международните пазари.

При изборът на първичен дилър за водещ или съ-водещ мениджър при синдикирани трансакции при пласмент на облигации, емитирани от Република България на международните пазари, се взема предвид последната годишна класация за активността на първичните дилъри, през която са се провеждали аукциони за продажба на ДЦК

Оповестяване на информация: Министерството на финансите ежемесечно публикува класация за активността на първичните дилъри на ДЦК на първичния и на вторичния пазар на Интернет страницата си, раздел „Държавен дълг”, рубрика „Пазар на ДЦК”, „Активност на първичните дилъри.”

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

Сделки, които се включват при изчисляването на обема на вторичния пазар за целите на изпълнението по т. 2 от Критериите

Код	Вид сделка	С двустранно уведомление
1000	Сделка за покупко-продажба на ДЦК между участници в ЕСРОТ	Да
1200	Репо сделка за ДЦК между участници в ЕСРОТ с движение на средства по паричните сметки за сепълмент.	Да
1500	Сделка за заем на ДЦК между участници в ЕСРОТ без движение по паричните сметки за сепълмент	Да
2000	Сделка за прехвърляне на ДЦК от участник в ЕСРОТ на негов клиент	Не
2100	Сделка за изкупуване от участник в ЕСРОТ на ДЦК от негов клиент	Не
2200	Сделка за прехвърляне на ДЦК от участник в ЕСРОТ на негов клиент с последващо обратно изкупуване	Не
2250	Сделка за заем на ДЦК между участник засмодалел и негов клиент заемополучател без движение по паричните сметки за сепълмент	Не
2300	Сделка за изкупуване от участник в ЕСРОТ на ДЦК от негов клиент с последваща обратна продажба	Не
2350	Сделка за заем на ДЦК между участник засмодалел и негов клиент заемодател без движение по паричните сметки за сепълмент	Не
2500	Сделка за прехвърляне на ДЦК от клиент на един участник в ЕСРОТ на друг участник в ЕСРОТ	Да
2550	Сделка за покупко-продажба на ДЦК от клиент на един участник в ЕСРОТ, на друг участник в ЕСРОТ, с движение на средства	Да
2700	Сделка за прехвърляне на ДЦК от клиент на един участник в ЕСРОТ на клиент на друг участник в ЕСРОТ	Да
2750	Сделка за покупко-продажба на ДЦК от клиент на един участник в ЕСРОТ, на клиент на друг участник в ЕСРОТ, с движение на средства	Да
2800	Сделка за прехвърляне на ДЦК от един участник на клиент на друг участник	Да

2850	Сделка за покупко-продажба на ДЦК от един участник в ЕСПОТ, на клиент на друг участник в ЕСПОТ, с движение на средства	Да
1210	Рспо сделка за ДЦК между участници в ЕСПОТ с движение на средства по паричните сметки за сепълмент - втора част	Да
1510	Сделка за заем на ДЦК между участници в ЕСПОТ без движение по паричните сметки за сепълмент - втора част	Да
2210	Сделка за прехвърляне на ДЦК от участник в ЕСПОТ на негов клиент с последващо обратно изкупуване - втора част	Не
2260	Сделка за заем на ДЦК между участник заемодател и негов клиент заемополучател без движение по паричните сметки за сепълмент – втора част	Не
2310	Сделка за изкупуване от участник в ЕСПОТ на ДЦК от негов клиент с последваща обратна продажба – втора част	Не
2360	Сделка за заем на ДЦК между участник заемополучател и негов клиент заемодател без движение по паричните сметки за сепълмент – втора част	Не

**МЕТОДОЛОГИЯ
ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА АКТИВНОСТТА НА ПЪРВИЧНИТЕ ДИЛЪРИ
НА ДЪРЖАВНИ ЦЕННИ КНИЖА**

Оценяването на активността се осъществява на месечна база с натрупване в рамките на календарната година. В десетдневен срок след изтичане на отчетния период, Министерството на финансите информира всеки ПД за получените от него точки по критериите за оценка. В допълнение, Министерството на финансите публикува и списък с петте пай-активни ПД, подреден в низходящ ред, без информация за присъдената количествена оценка.

Количествената оценката се изчислява на база критериите за оценка на активността на ПД, както следва:

Критерии за оценка на активността на ПД – максимален брой точки - 100

1. Критерий: Първичен пазар – максимален брой точки 60

1.1 Общ обем на придобитите през периода на оценка от ПД ДЦК на първичен пазар, съгласно изискванията на т. 1 от Критериите за избор на ПД – максимален брой точки 60;

2. Критерий: Вторичен пазар - максимален брой точки 40

2.1 Подкритерий: Общ обем на извършените през периода на оценка от ПД сделки с ДЦК на вторичния пазар, съгласно изискванията на т. 2 от Критериите за избор на ПД – максимален брой точки 20;

2.2 Подкритерий: Брой дни през периода на оценка, в които от страна на ПД са поддържани твърди котировки, съгласно изискванията на т. 3 от Критериите за избор на ПД – максимален брой точки 20.

Максималният брой точки, с които активността на всеки ПД може да бъде оценена е 100 точки, включващи 60 точки за първичен пазар и 40 точки за вторичен. За всеки отделен критерий и подкритерий се осъществява отделна класация, в която на най-активният ПД се присъжда предвидения максимален брой точки. Следващите ПД в класацията взимат пропорционален брой точки, в зависимост от съотношението, което те имат по изпълнението на критерия или подкритерия, съобразно класирането на първо място ПД. Получените точки по всеки критерий се сумират и ПД се подреждат съобразно полученния общ брой точки. Класирането се осъществява в низходящ ред, като резултатът се закръгля до втория знак след десетичната запетая.